

De uitdagingen

De ongelijkheid tussen het Noorden en het Zuiden blijft de basis van heel wat wereldproblemen. 1.4 miljard mensen in de wereld zijn extreem arm en bijna één miljard lijdt honger. In de komende jaren dreigen de armste landen opnieuw de grootste klappen te krijgen van de klimaatcrisis, voedselcrisis en energiecrisis.

De internationale samenwerking wordt op de proef gesteld. De mondiale financiële crisis; het schaarser worden van fossiele brandstoffen, voedsel en water; ingrijpende demografische veranderingen; klimaatveranderingen en de opkomst van nieuwe grootmachten zetten de internationale samenwerking onder spanning. Gezamenlijk optreden is noodzakelijk om de overgang naar een duurzame en rechtvaardige samenleving mogelijk te maken.

De 27 landen van de Europese Unie gaven 252 miljard uit aan Defensie. Enkel de Verenigde Staten spenderen nog meer (548 miljard). Dit staat in schril contrast tot 49 miljard euro naar ontwikkelingssamenwerking. Ondoordachte militaire interventies kosten handenvol geld en belanden snel op een doodlopend spoor, zoals de oorlog in Afghanistan. Elk jaar sterven 740.000 mensen als gevolg van een gewapend conflict.

De Europese Unie heeft de laatste jaren veel van haar pluimen verloren. Men trad ofwel niet of te traag op. Zo werd er tijdens de internationale klimaatconferentie in Kopenhagen een slecht akkoord achter de rug van de EU onderhandeld. Tijdens de recente gebeurtenissen omtrent Griekenland en de redding van de euro trad de EU te laat en in verdeelde slagorde op.

Tijdens de afgelopen regeerperiode bracht België, onder leiding van minister Letermé en Vanackere, te weinig eigen accenten aan het buitenlands beleid. België volgde de internationale consensus en schakelde zich kritiekloos in het beleid van de NAVO in, bijvoorbeeld in Afghanistan. Het beleid van de afgelopen jaren werd gekenmerkt door een gebrek aan leiderschap en moed om de noodzakelijke keuzes te maken.

Onder Minister van Defensie, Pieter De Crem, kwam het tot een verharding van Defensie, zowel internationaal als in ons land. Hij koos voor oorlogsmisies in plaats van in te zetten op humanitaire opdrachten. Ons militair budget in Afghanistan is 109 miljoen euro, ons budget voor reconstructie en humanitaire opdrachten amper 12 miljoen euro. De Crem deed geen voorstellen of inspanningen om humanitair tussen te komen in conflictgebieden zoals Congo en Soedan.

De binnenlandse hervormingen van Defensie werden door De Crem zonder overleg in de regering en zonder overleg met de militairen doorgevoerd.

Door de val van de regering mist België met het Europees voorzitterschap een kans om te wegen op het Europees beleid. Op het vlak van economie, klimaat en armoede is 2010 echter een Europees sleuteljaar. Verschillende processen binnen en buiten de EU krijgen een belangrijk evaluatie- en herijkmoment.

Onze visie

Groen! kiest radicaal voor rechtvaardigheid in een kwetsbare wereld. Globalisering schept grote kansen, maar willen we in goede banen leiden opdat iedereen er voordeel uit haalt.

Eerlijke globalisering is het eerlijk delen van de schaarse grondstoffen, met arme landen en toekomstige generaties en het respecteren van de ecologische draagkracht van de planeet. Vandaag is een minderheid van de wereldbevolking, het Noorden, verantwoordelijk voor het grootste deel van de ecologische voetafdruk. Eén Belg heeft de ecologische voetafdruk van 132 Ethiopiërs. Deze situatie is onhoudbaar.

We willen dat ons land opnieuw de ambitie heeft om zwaarder te wegen op het internationale debat. Groen! wil dat ons land niet langer de consensus volgt, maar de consensus vorm geeft in een assertief buitenlands beleid, binnen de EU en andere internationale instellingen. Groen! kiest voor ecologische rechtvaardigheid, wat wil zeggen dat het realiseren van mensenrechten van alle wereldburgers de kern uitmaakt van het buitenlands beleid zowel in België als in Europa. Het respecteren van de ecologische draagkracht van de planeet is een voorwaarde om tot rechtvaardige relaties tussen Noord en Zuid te komen. Waar men ook geboren is, iedereen heeft evenveel recht op een waardig leven. Daartoe willen we de verantwoordelijkheden ook eerlijk verdelen. Zo willen we de ecologische voetafdruk van de EU drastisch verkleinen, om zo meer ruimte te maken voor het Zuiden om zich verder te kunnen ontwikkelen.

Het beste veiligheidsbeleid is een beleid dat kiest om escalerende conflicten te voorkomen. Militaire oplossingen voor politieke problemen brengen geen duurzame oplossing. Groen! gaat voor een breed veiligheidsbeleid met de nadruk op dialoog en civiele opbouw, en op prioritaire inzet van civiele middelen bij conflicten..

Meer dan 75 % van onze wetten zijn afkomstig van Europa. Europa is dus het binnenland. Nu het Verdrag van Lissabon eindelijk is goedgekeurd, is het werk nog lang niet af. Groen! wil een sterker politiek Europa, dat zo in staat is de Europese burgers beter te beschermen tegen de economische, financiële en ecologische crisis. We willen dat de EU dus meer kan voorleggen en transparanter werkt, zodat de burger opnieuw vertrouwen krijgen in haar werking. Om de mondiale uitdagingen aan te pakken hebben we sterke politieke structuren nodig op een hoger niveau dan dat van de lidstaten. We hebben dus meer dan ooit nood aan een EU die een sterke mondiale speler wil worden.

Onze oplossingen

ANDERE GLOBALISERING

---

212. Rechtvaardig handelsbeleid. Internationale handel is de sterkste hefboom om de ongelijkheid in de wereld aan te pakken. Een buitenlands beleid kan pas coherent zijn als ook het handelsbeleid die principes respecteert. Groen! wil dat het Europese handelsbeleid transparanter en democratischer wordt. Door het Lissabonverdrag heeft het Europees Parlement al meer mogelijkheden om het beleid te controleren, maar dat is niet genoeg. Het handelsbeleid – vooral uitgetekend binnen de WTO –wordt vooral inhoudelijk bijgestuurd, en kiest ondubbelzinnig voor sociale rechtvaardigheid en ecologische duurzaamheid. Bij schendingen schakelt België zich niet louter in een Europees gezamenlijk standpunt, maar speelt ten aanzien van bijvoorbeeld China een kritische voortrekkersrol.

Arme landen hebben het recht om hun grenzen slechts geleidelijk open te stellen voor vrijhandel. Bij wijze van overgang kan men maatregelen nemen om eigen producten en sectoren te beschermen tegen goedkope import.

- 213. Duurzaam ontwikkelingsbeleid.** Vrede en economische ontwikkeling, politieke stabiliteit en goed bestuur zijn de belangrijkste motoren van vooruitgang. We willen dat ontwikkelingssteun het Zuiden helpt. Niet onze belangen in het Zuiden. Ontwikkelingsstrategieën met oog voor de lange termijn worden samen met de partnerlanden en hun burgers uitgetekend (ownership). Groen! wil dat alle hulp ongebonden hulp is, ook voedselhulp en technische assistentie. Dit houdt in dat ontwikkelingshulp niet is gekoppeld aan de afname van Belgische producten. Een Minister van Ontwikkelingssamenwerking, met een autonoom budget, blijft de beste garantie om deze principes uit te dragen.
- 214. Milleniumdoelstellingen.** In 2000 engageerden regeringsleiders van 189 landen zich om tegen 2015 acht Millenniumdoelstellingen te realiseren gericht op het uitbannen van wereldwijde armoede. Wij willen dat een solidaire EU de komende 5 jaar de drijvende kracht is bij de omzetting van de ontwikkelingsdoelen van de VN. De eerste opdracht is nu ervoor te zorgen dat de internationale engagementen tegen 2015 gehaald worden. Tegen 2015 willen we dan een nieuw pakket doelstellingen. Meer dan de huidige doelstellingen streven die effectief rechtvaardigheid na voor alle bevolkingsgroepen. Verder wil Groen! ook meer ruimte voor ecologische doelstellingen, en wat ons betreft staat daarbij de strijd tegen de opwarming van het klimaat centraal.
- 215. Fair Trade.** Wij willen dat België de EU vraagt om het label 'Fair Trade' wettelijk te definiëren, zodat de consument garanties krijgt. Groen! wil dat Fair Trade-producten vrijgesteld worden van btw en dat openbare instellingen 100% duurzaam aankopen.
- 216. Zuivere 0,7% van het BNP naar ontwikkelingsamenwerking.** Voor Groen! is een zuivere 0,7% de absolute minimumnorm. Het streefdoel is 1% van het BNP. Dit is mogelijk bij de invoering van de Tobin-Spahn-tax op Europees niveau. De opbrengsten uit deze geringe heffing op grensoverschrijdende financiële transacties wordt in het Zuiden geïnvesteerd. Alleen een zuiver budget voor ontwikkelingssamenwerking zorgt er voor dat er echt geld vrij komt voor duurzame investeringen in onderwijs, economie, infrastructuur en gezondheidszorg. Vandaag nemen militaire uitgaven, beurzen voor buitenlandse studenten, opvang van asielzoeker en de kwijtschelding van de schulden aan de armste landen een grote hap uit het budget. Geld dat niet in het Zuiden wordt geïnvesteerd.
- 217. Klimaatsverandering in het Zuiden.** Groen! erkent de ecologische schuld van het Noorden. We willen dat België een fikse bijdrage levert tot het Klimaatfonds, dat arme landen helpt om zich weerbaarder te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering. Deze inspanningen komen bovenop de inspanningen om de 0,7% norm voor ontwikkelingssamenwerking te halen. Middelen voor deze budgetlijn komen uit een deel van de opbrengst van de veiling van emissierechten.
- 218. Hervorming multilaterale instellingen.** Groen wil dat België zich inzet voor de hervorming van de multilaterale instellingen zoals de VN, het IMF, Wereldbank en de Wereldhandelsorganisatie. Een gemeenschappelijke Europese zetel in de internationale instellingen is noodzakelijk zodat de EU met één stem kan spreken. Een grotere inspraak van ontwikkelingslanden in deze organisaties zorgt voor een betere verhouding. De samenstelling van de VN Veiligheidsraad houdt rekening met de nieuwe opkomende landen zoals Brazilië, India, Zuid-Afrika, ... Groen! pleit voor de oprichting van een sterke VN-organisatie voor Duurzame Ontwikkeling, die tegengewicht biedt aan de Wereldhandelsorganisatie.
- 219. Gendergevoelig beleid.** 70% van de armen wereldwijd zijn vrouwen. Mannen en vrouwen hebben recht op een gelijk aandeel in ontwikkeling, op gelijke kansen, gelijke rechten en participatie. Groen! wil dat gender horizontaal in de verschillende beleidsterreinen zoals handel, landbouw en infrastructuur wordt geïntegreerd. Zonder gendergelijkheid is er geen ontwikkeling. Ook de nadruk op holebi- en transgenderrechten zijn een essentieel onderdeel van het buitenlands beleid.

DEFENSIE EN BUITENLANDSE OPERATIES

- 220. Strikte voorwaarden voor militaire missies.** Het inzetten van militairen past alleen binnen een heldere internationale strategie en een lange termijn visie op het conflict of dreiging onder VN of EU-vlag. Een militaire operatie zonder gelijkwaardige civiele inspanningen is uitzichtloos en onverantwoord.
- 221. Parlementaire inspraak.** Na een voorafgaand publiek debat beslist het parlement over de buitenlandse operaties van ons land. Groen! vraagt een sterkere parlementaire controle op lopende militaire operaties. Groen! wil openbaarheid van bestuur, en dat bilaterale verdragen in verband met defensie openbaar worden.
- 222. Modern en gespecialiseerd leger.** Groen! wil een klein, efficiënt en inzetbaar leger. De expertise rond onder meer vredeshandhaving en ontmijning wordt verder ontwikkeld en ingezet. Groen! steunt de objectieven in personeelsafbouw van het leger, maar elke hervorming gebeurt in sociaal overleg en baseert zich op objectieve criteria zoals een optimale geografische spreiding van de militaire kazernes.
- 223. Afghanistan.** De huidige strategie is te eenzijdig militair en kan nooit tot succes leiden. Het halsoverkop terugtrekken van onze militairen is echter niet aan de orde. Dan laten we immers de Afghaanse bevolking in de steek. Een forse versterking van de civiele opbouw (economie, onderwijs en infrastructuur), een politiek proces van verzoening en regionaal overleg is nodig, onder coördinatie van de VN. Enkel een bredere strategie maakt de terugtrekking van militairen mogelijk. Wij willen dat België zo'n strategiewissel actief bepleit op de internationale fora.
- 224. Congo.** Groen! wil dat België zijn prominente rol in het Congolese vredesproces blijft vervullen. Een deel van onze ontwikkelingssamenwerking gebeurt onder voorbehoud van vooruitgang op het vlak van mensenrechten, democratie en goed bestuur. Groen! pleit voor humanitaire interventies waar de bescherming van de burgerbevolking nodig is. De terugtrekking van de MONUC kan pas als de Congolese overheid zelf de veiligheid van de burgers en de rechtstaat kan garanderen en het grondgebied kan verdedigen .

We willen dat de winsten uit de onnoemelijke bodemrijkdom ten goede komen van de plaatselijke bevolking. Groen! pleit er voor dat alle contracten tussen bedrijven en ontwikkelingslanden omtrent bodemrijdommen gescreend worden, zodat er een eerlijke prijszetting is. We willen daarnaast dat er een strenge controle komt op de wapenhandel naar de regio, onder coördinatie van de VN.

- 225. Midden-Oosten.** Onvoorwaardelijk respect voor het internationaal recht is het basisprincipe. Alleen het politiek perspectief op een rechtvaardige vredesregeling kan leiden tot meer veiligheid voor alle Israëliische en Palestijnse burgers. Groen! wil een onmiddellijke stopzetting komen van de blokkade van de Gazastrook, de bezetting en de bouw van Israëliische nederzetting in Palestijns gebied. Wij willen dat de EU zich sterker engageert om tot een twee staten oplossing te komen. Zolang er geen politieke oplossing in het vooruitzicht ligt, is voor Groen! een opwaardering van de handelsrelaties tussen Europa en Israël uitgesloten. De Europese voorkeursstarieven mogen niet van toepassing zijn op Israëliische producten afkomstig uit de bezette gebieden. In de huidige omstandigheden willen we dat België zich blijft verzetten tegen de toetreding van Israël tot de OESO.

INTERNATIONALE VEILIGHEID

- 226. Ontwikkelen Europees Veiligheidsbeleid.** Een Europees veiligheidsbeleid is niet mogelijk zonder een gemeenschappelijk buitenlands beleid. Groen! is voorstander van een sterkere Europese vredesmacht, die ingezet kan worden voor vredesopdrachten en is opgebouwd uit nationale snel inzetbare eenheden. Wij willen dat de focus ligt op crisispreventie, vredesopbouw en humanitaire aspecten. Groen! pleit voor doorgedreven taakspecialisatie, coördinatie en permanente gestructureerde samenwerking (onder andere door het poolen van militairen, materiaal en investeringen) tussen de EU-lidstaten. Met meer coördinatie

en taakspecialisatie kan de EU veel terugkrijgen voor haar enorme (na de Verenigde Staten het grootste ter wereld) samengevoegde defensiebudget.

- 227. Kernwapenvrije wereld.** Groen! wil dat België het voortouw neemt om kernwapens de wereld uit te bannen. Een eerste stap is de verwijdering van de tactische kernwapens uit België. Een tweede stap is een Belgisch beleidsplan voor nucleaire ontwapening en non-proliferatie met betrekking tot de inspanningen in diverse internationale fora. Wij willen dat België binnen de NAVO actieve stappen onderneemt om een snelle verwijdering van kernwapens mogelijk te maken. Groen! pleit voor een strenge wetgeving omtrent bezit kleine wapens, landmijnen en strenge maatregelen tegen wapensmokkel. Tijdens de herziening van het statuut van het Internationaal Strafhof willen we dat het gebruik van kernwapens als oorlogsmisdaad wordt bestempeld.
- 228. Transitie naar een vredeconomie.** Veel gewapende conflicten worden in stand gehouden dankzij de onderliggende oorlogseconomie. Het economisch beleid is potentieel een belangrijk instrument voor conflictpreventie en –interventie. Groen! is tegen overheidssteun aan bedrijven betrokken bij oorlogseconomie.
- 229. Mensenrechten.** We willen dat België een actief beleid voert gericht op het naleven van de mensenrechten in de hele wereld. Groen! verzet zich tegen ongecontroleerde uitwisseling van persoonlijke gegevens en de beperking van bewegingsvrijheid van onschuldige burgers. Om een betere bescherming van de mensenrechten in België te waarborgen is het nodig dat een aantal belangrijke internationale verdragen worden ondertekend, geratificeerd en geïmplementeerd. Het gaat daarbij onder meer om: Optioneel Protocol bij het VN-verdrag tegen Foltering en Andere Wrede, Onmenselijke of Vernederende Behandeling of Bestrafing, Verdrag over de Rechten van Personen met een Handicap, Verdrag ter Bestrijding van Mensenhandel, Protocol nr. 12 bij het Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele vrijheden, ...

DE EUROPESE UNIE

- 230. Europa is het binnenland.** Groen! wil dat de Belgische regering de transparantie in verband met het Europese beleid sterk bevordert, door voorafgaand aan de Europese ministerraden en de Europese raad,, de standpunten die ze daar zal verdedigen aan het parlement voor te leggen.

De Belgische regering maakt informatie en documentatie tijdig beschikbaar voor parlementsleden en het middenveld, dat alle werkgroepen van de Raad hun agenda en verslagen publiceren en dat een regelmatige gestructureerde dialoog met het maatschappelijk middenveld wordt georganiseerd.

- 231. Globaal klimaatleiderschap van de EU.** Als Europa aanspraak wil maken op wereldwijd klimaatleiderschap heeft de EU nood aan een eigen effectief klimaatbeleid. Groen! wil dat Europa duidelijke en ambitieuze doelstellingen op het vlak van klimaatverandering en de vermindering van broeikasgassen aanneemt. Het Belgisch voorzitterschap is één van de opportuniteiten om ons land zijn stem te laten horen en gelden. Groen! schuift een aantal prioriteiten naar voor:
- De uitstoot van wereldwijde broeikasgassen tegen 2020 met 40% terugdringen tav 1990. Dat betekent voor de EU een reductie van 30%.
  - In het kader van het ter herziene EU Actieplan voor Energie-Efficiëntie pleiten voor een verplichte energiebesparing met 20% tegen 2020.
  - Het grondstoffengebruik van onze economie jaarlijks met 3% van het BBP verminderen.
- 232. Armoede.** 2010 is het jaar voor de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting en de voorbereiding van de Europese Sociale agenda 2011-2015. Met de Lissabon-strategie had Europa de doelstelling om de meest

competitieve kenniseconomie van de wereld te worden. Vandaag echter verkeert 17% van de bevolking onder de armoedegrens. Dit komt overeen met 79 miljoen Europeanen.

Groen! wil dat de Europese Commissie een aanbeveling doet aan de lidstaten om vervangingsinkomens die zich onder de armoedegrens bevinden (60% van het gemiddelde inkomen van de bevolking) boven de EU-armoedegrens te brengen en ze welvaartsvast te maken.

233. EU 2020. De huidige EU 2020 strategie, de opvolger van de Lissabonstrategie, bevat geen enkele ambitieuze en duidelijke meetbare doelstelling. We willen dat de EU 2020 strategie echter een ondubbelzinnige keuze maakt voor een rechtvaardige koolstofarme economie.

Het is cruciaal dat het Belgisch voorzitterschap de ecologische uitdaging gebruikt als element van het antwoord op de crisis. Er is een geïntegreerd antwoord nodig waarbij kortetermijnmaatregelen worden ingepast in een langetermijnvisie. De crisis mag zeker geen alibi zijn om doelstellingen op het vlak van energie-efficiëntie, hernieuwbare energie en broeikasgasreductie terug te schroeven, integendeel.

Kiezen voor een koolstofarme economie leidt tot een economische strategie waarin veel ruimte is voor eco-innovatie. Groen! wil dat er 4% van het BBP naar Onderzoek en Ontwikkeling gaat, met specifieke aandacht voor de impact op KMO's. Militaire en nucleaire onderzoek en ontwikkeling vallen buiten deze 4%-norm.